

**„BLUE ANCHOR“ KONOSAMENTO BENDROSIO SĄLYGOS
TURINYS**

STRAIPSNAI

1.	SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS	2
2.	SUTARTIES ŠALYS	4
3.	VEŽĖJO TARIFAI.....	4
4.	KROVINIO DISPONAVIMO PERDAVIMO TEISĖ.....	4
5.	SUBRANGA IR GARANTIJOS	4
6.	VEŽĖJO ATSAKOMYBĖ.....	4
8.	PAVOJINGOS PREKĖS	8
9.	KONTEINERIAI	9
10.	KONTROLIUOJAMOS TEMPERATŪROS KROVINYS.....	10
11.	PREKIŲ PATIKRINIMAS	10
12.	GABENIMO BŪDAI IR MARŠRUTAS	10
13.	KROVINYS ANT DENIO.....	11
14.	PREKIŲ PAĖMIMAS IR PRISTATYMAS	12
15.	ABIPUSĖ ATSAKOMYBĖ DĖL LAIVŲ SUSIDŪRIMO	12
16.	BENDROJI AVARIJA.....	13
17.	FRACHTAS	13
18.	TURTO SULAIKymo TEISĖ	14
19.	SUTARTIES PAKEITIMAS	14
20.	DALINIS NEGALIOJIMAS	14
21.	JURISDIKCIJA IR TEISĖ	14

1. SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

„Vežimas“ – vežėjo arba jo vardu vykdoma bet kokio pobūdžio veikla ar paslauga, susijusios su konosamente nurodytomis prekėmis, įskaitant, Prekių pakrovimą, gabenimą, iškrovimą, saugojimą, sandėliavimą, dokumentų tvarkymą, muitinės ir IT procedūras, bet tuo neapsiribojant.

„Vežėjas“ – Honkongo bendrovė „Transpac Container System Limited“, vykdanči veiklą pavadinimu „Blue Anchor Line“.

„Vežėjo agentai“ – bendrovė „Kuehne + Nagel“, kuri organizavo Krovinio pervežimą ir (arba) išdavė šį konosamentą ir bendrovė „Kuehne + Nagel“ toje šalyje, kurioje Prekės yra iškraunamos ir (arba) pristatomos, bet jomis neapsiribojant.

„COGSA“ – Jungtinių Amerikos Valstijų krovinio gabenimo jūra įstatymas (Carriage of Goods by Sea Act), priimtas 1936 m. balandžio 16 d.

„Krovinio konsolidavimas“ reiškia Prekių sudėjimą, supakavimą, pakrovimą arba pritvirtinimą konteineriye arba ant jo, o Konsoliduoti turi tokią pačią reikšmę.

„Konteineris“ reiškia bet koki konteinerį (įskaitant konteinerius atviru viršumi, bet jais neapsiribojant), priekabą, pervežamą talpyklą, platformą, medinį konteinerį, atvirą platformą, paletę ar panašų transportavimo įrenginį, naudojamą prekių ir pagalbinės įrangos konsolidavimui.

„Frachtas“ reiškia frachtą, prastovų, krovinio sulaikymo ir visas kitas išlaidas ir finansinius įsipareigojimus, įskaitant muitus ir mokesčius, bet tuo neapsiribojant, kuriuos Vežėjas sumoka Užsakovo sąskaita.

„Prekės“ – visas Vežėjo iš Užsakovo gautas krovinys ar jo dalis, įskaitant pakuotę ir įrangą arba Konteineris, kurio Vežėjas arba jo vardu veikiantis asmuo nepateikė (išskyrus Vežėjo arba jo vardu veikiančio asmens pateiktą Konteinerį).

„Hagos taisyklės“ – 1924 m. rugpjūčio 25 d. Briuselyje pasirašytos Tarptautinės konvencijos dėl kai kurių teisės normų, susijusių su konosamentais, suvienodinimo (Hagos taisyklės) nuostatos.

„Hagos-Visbio taisyklės“ – Hagos taisyklių pakeitimai, priimti 1968 m. vasario 23 d. Briuselyje pasirašytu protokolu. Aiškiai nustatyta, kad nei pagal vieną šio konosamento nuostatą sutartinių santykių nereglamentuoja Hagos-Visbio taisyklės.

„Turėtojas“ – bet kuris asmuo, kuris šiuo metu teisėtai turi šį konosamentą, arba turi teisę gauti šį konosamentą, arba kuriam suteikta arba perduota teisė pateikti ieškinį ir (arba) prisiimti atsakomybę pagal šį konosamentą.

„Garantuoti žalos atlyginimą“ – ginti, garantuoti žalos atlyginimą ir apsaugoti nuo atsakomybės, įskaitant visas teismo išlaidas, nepriklausomai nuo to, ar prievolė garantuoti žalos atlyginimą atsiranda dėl žalos atlyginimą garantuojančios šalies aplaidžių ar neaplaidžių veiksmų ar neveikimo.

„Užsakovas“ reiškia Krovinio siuntėją ir asmenis, nurodytus šiame konosamente kaip krovinio gavėjus arba asmenį, kuriam turi būti pranešta, Prekių gavėją ir asmenį, turintį teisę pasiimti prekes gavus pranešimą iš Užsakovo, šio konosamento Turėtoją, teisės į šį konosamentą Turėtoją, bet kurį asmenį, turintį nuosavybės teisę į Prekes arba šį konosamentą, asmenį, kurio vardu Prekės perduodamos Vežėjui, bet kurį asmenį, veikiantį anksčiau išvardintų asmenų vardu, įskaitant agentus, aptarnaujantį personalą ir Subrangovus.

„Multimodalinis transportas“ naudojamas tuo atveju, jeigu Vežėjas konosamento pirmajame lape atitinkamose vietose nurodo gavimo ir (arba) pristatymo vietą.

„Vežimas ne JAV“ – bet koks Vežimas, kuris nėra vežimas JAV.

„Pakuotė“: tais atvejais, kai į Konteinerį pakraunama daugiau nei viena pakuotė arba krovinio vienetas, pakuotės arba kiti krovinio vienetai, išvardinti šio konosamento pirmajame lape langelyje „Vežėjo gautų Konteinerių arba Pakuočių skaičius“, kiekvienas laikomas pakuote.

„Asmuo“ reiškia bet kokią fizinę, juridinę asmenį arba įmonę.

„Pomereno įstatymas“ – 1916 metais priimtas JAV federalinis konosamentų įstatymas 49 U.S.C. 801 su visais jo pakeitimais.

„Pervežimas iš uosto į uostą“ būna tada, kai nenaudojamas Multimodalinis transportas.

„Krovinio siuntėjas“ – asmuo, perdavęs Prekes Vežėjui ir bet kuris kitas asmuo, konosamente nurodytas kaip krovinio siuntėjas.

„Subrangovas“ reiškia, laivų savininkus, frachtuotojus ir operatorius (kitus nei Vežėjas), krovos įmones, terminalus ir (arba) siuntų grupavimo operatorius, krovinų gabenimo keliais, geležinkeliais ir lėktuvais operatorius, ekspeditorius, laivybos agentus, muitinės tarpininkus, sandėlių savininkus, krovėjus, muitinio patikrinimo postus, uostų institucijas, kapitonus ir kitus nepriklausomus rangovus, aptarnaujantį personalą arba agentus, Vežėjo pasamdytus pervežti Krovinį, o taip pat tiesioginius ir netiesioginius subrangovus, aptarnaujantį personalą arba agentus, turinčius arba neturinčius tiesioginių sutartinių santykių su Vežėju, bet tuo neapsiribojama.

„Vežimas JAV“ – Vežimas iš, į arba per bet kurį Jungtinių Amerikos Valstijų uostą.

„Laivas“ – bet kuri plaukiojanti priemonė, naudojama Krovinio pervežimui pagal šį konosamentą įskaitant, bet ne tik, konosamente nurodytus okeaninius laivus, konteinerinius laivus ir vidaus vandenų laivus arba juos pakeičiančius laivus.

2. SUTARTIES ŠALYS

- 2.1 Priimdamas šį konosamentą, Užsakovas patvirtina ir sutinka, kad Vežėjo agentai veikia tik kaip Vežėjo agentai ir kad Užsakovas neturi reikalavimo teisės į Vežėjo agentus dėl jokių reikalavimų, kylančių iš šio Krovinio pervežimo.

3. VEŽĖJO TARIFAI

- 3.1 Šiame konosamente pateikti Vežėjo taikomi tarifai, jei numatyti. Visų pirma atkreiptinas dėmesys į nuostatas dėl nemokamo sandėliavimo laiko ir Konteinerio bei transporto priemonės prastovos, jei numatyta. Tarifų kopijas galima gauti iš Vežėjo arba jo agentų paprašius, arba, jei taikoma, iš vyriausybės įstaigos, kuriai buvo pateikti tarifai. Jei šiame konosamente nurodytas tarifas ir taikytas tarifas nesutampa, galioja konosamente nurodytas tarifas.

4. KROVINIO DISPONAVIMO PERDAVIMO TEISĖ

- 4.1 Šis konosamentas yra neperleidžiamas, nebent būtų nurodyta „to order“; tokiu atveju konosamentas gali būti perleistas.
- 4.2 Šis konosamentas laikomas *prima facie* įrodymu, patvirtinančiu tik tai, kad Vežėjas perėmė šiame konosamente aprašytas Prekes savo žinion, su ta sąlyga ir tik ta apimtimi, kiek Vežėjas turėjo pagrįstas galimybes patikrinti Prekes.

5. SUBRANGA IR GARANTIJOS

- 5.1 Vežėjas turi teisę bet kokiomis sąlygomis visą Krovinio pervežimą arba jo dalį perduoti subrangovams, o Užsakovas sutinka (tiek, kiek Užsakovas turi teisę pareikšti ieškinį Subrangovams), kad Subrangovas savo nuožiūra Vežėjui gali taikyti savo sutarties sąlygas, gindamasis nuo Užsakovo pareikšto ieškinio.
- 5.2 Užsakovas garantuoja:
- (a) kad nei tiesiogiai, nei netiesiogiai jokiame Subrangovui nereikš jokių ieškinių ir reikalavimų, kurie nustatytų ar bandytų primesti Subrangovui kokią nors atsakomybę dėl Prekių arba Krovinio pervežimo, kylančią arba iš bet kokios sutarties, prekių sulaikymo, civilinės teisės pažeidimo, aplaidumo, aiškių ar numanomų garantijų neužtikrinimo, ar kitų priežasčių; ir
 - (b) jeigu Subrangovui vis dėlto būtų pareikštas ieškinys arba reikalavimas, apsaugoti Vežėją nuo bet kokių dėl to kylančių pasekmių.
- 5.3 Nepažeidžiant kitų šio 5 straipsnio nuostatų, kiekvienam Subrangovui galioja tos pačios šio konosamento nuostatos kaip ir Vežėjui, įskaitant 21 straipsnio nuostatas, jurisdikcijos ir taikytinos teisės nuostatas, taip, lyg šis konosamentas (įskaitant jo 21 straipsnį) būtų aiškiai sudarytas jo vardu, o Vežėjas sudaro šį konosamentą su visomis jo nuostatomis ne tik savo vardu, bet ir kaip Subrangovo agentas arba patikėtinis, o Subrangovas pagal šios sutarties nuostatas laikomas sutarties šalimi.

6. VEŽĖJO ATSAKOMYBĖ

6.1 VEŽIMAS JAV

- (a) Vykdamas Vežimą JAV, šiam konosamentui taikomos COGSA ir Pomereno įstatymo nuostatos, nepriklausomai nuo to, ar minėtasis įstatymas būtų taikomas. COGSA nuostatos yra taikomos šiam konosamentui ir, išskyrus tuos atvejus, kai aiškiai yra nurodyta kitaip, galioja visą laiką, kol Prekės yra

Vežėjo dispozicijoje, įskaitant laiką iki pakrovimo ir po iškrovimo, tol, kol už prekių saugojimą atsako Vežėjas arba Subrangovas, įskaitant laive esančias Prekes. Nė viena šio dokumento nuostata neturi būti aiškinama taip, kad Vežėjas atsisako savo teisių, neliečiamumo, taikomų išimčių ar apribojimų arba bet kokios didesnės atsakomybės prisiėmimą, nei numatyta COGSA. Išskyrus 6 straipsnio 2 dalies nuostatas, visos kitos šio konosamento nuostatos, sąlygos, apribojimai, gynimas ir laisvės galioja vykdant Vežimą JAV.

- (b) Jeigu Užsakovas reikalauja, kad Vežėjas Krovinio pervežimui pasamdytų vežėjus sausumos transportu Jungtinėse Amerikos Valstijose, tokį Krovinio pervežimą užsako Vežėjas, veikiantis kaip Užsakovo agentas, ir tokiam Krovinio pervežimui taikomos sausumos vežėjo sutarties sąlygos bei tarifai. Jeigu dėl kokios nors priežasties Vežėjas tuo metu neturi teisės veikti kaip Užsakovo agentas, jo atsakomybė už prekių praradimą arba žalą, arba vėlavimą nustatoma pagal 6 straipsnį.
- (c) Nei Vežėjo, nei Laivo atsakomybė jokiais atvejais negali būti didesnė nei 500 JAV dolerių už pakuotę ar standartinį frachto vienetą. Atsakomybės ribojimo pagal COGSA tikslu šalys sutinka, kad žodis „pakuotė“ reiškia bet kokias ant paletės sudėtas ir (arba) kitaip surinktas dėžes, kurias galima uždėti ant paletės ir (arba) kitaip surinkti Užsakovo patogumui, nepriklausomai nuo to, ar minėta paletė arba vienetas yra nurodyti šio konosamento pirmajame lape.

6.2 VEŽIMAS NE JAV

- (a) Kai Vežimas ne JAV yra Pervežimas iš uosto į uostą:
 - (i) Vežėjo atsakomybės už Prekių praradimą arba žalą laikotarpis prasideda tik nuo to momento, kai prekės pakraunamos į Laivą, ir baigiasi tuomet, kai Prekės iškraunamos iš Laivo.
 - (ii) Vežėjo atsakomybė už Prekių praradimą arba žalą nustatoma pagal bet kurios šalies įstatymus, pagal kuriuos Hagos taisyklės arba Hagos-Visbio taisyklės tampa privalomos konosamentams, o jeigu tokio privalomai taikomo nacionalinio įstatymo nėra, tuomet – pagal Hagos-Visbio taisyklių 1 – 8 straipsnius imtinai (išskyrus 3 straipsnio 8 taisyklę).
 - (iii) Vežėjas neatsako už Prekių, kurias jis faktiškai arba numanomai turi iki pakrovimo ir po iškrovimo, praradimą arba žalą. Nepaisant šios nuostatos, tais atvejais, kai galiojantis privalomas įstatymas numato priešingai, per šį privalomą papildomą atsakomybės laikotarpį Vežėjas naudojasi visomis Hagos taisyklėse, Hagos-Visbio taisyklėse ar kitose taisyklėse nustatytais teisėmis, gynybos būdais, atsakomybės apribojimais ir laisvėmis, nepaisant to, kad prekės buvo prarastos ar sugadintos ne jūroje.
 - (iv) Jeigu Prekės iškraunamos ne Iškrovimo uoste, o kitame uoste, arba ne Iškrovimo uoste, o Pristatymo vietoje, o Vežėjas savo nuožiūra sutinka su tokiu Užsakovo prašymu, toks tolimesnis Vežimas atliekamas laikant, kad šis konosamentas galioja Krovinio pervežimui taip, lyg galutinė su Užsakovu suderinta pristatymo vieta būtų įrašyta šio konosamento pirmajame lape kaip Iškrovimo uostas arba Pristatymo vieta.
- (b) Kai vežama ne JAV Multimodaliniu transportu, o Užsakovas gali įrodyti, kuriame vežimo etape atsirado nuostolis arba žala:
 - (i) Vežėjo atsakomybė nustatoma pagal tarptautinių konvencijų arba nacionalinių įstatymų nuostatas, privalomai taikomas atitinkamam

vežimo Multimodaliniu transportu etapui ir nuo kurių negalima nukrypti privačioje sutartyje ieškovo nenaudai; ir

- (ii) Kai tarptautinių konvencijų arba nacionalinių įstatymų nuostatos nėra privalomai taikomos tame krovinio vežimo etape, kur atsirado žala ar nuostolis, Vežėjo atsakomybė nustatoma pagal 6 straipsnio 2 dalies c punkto sąlygas.
- (c) Kai vežama ne JAV Multimodaliniu transportu, bet Užsakovas negali įrodyti, kuriame vežimo etape atsirado nuostolis arba žala, arba jeigu šis punktas taikomas pagal 6 straipsnio 2 dalies b punkto sąlygas:
 - (i) Vežėjas atleidžiamas nuo atsakomybės už nuostolį arba žalą, jeigu tas nuostolis arba žala atsirado dėl:
 - (A) Užsakovo ar bet kurio Užsakovo vardu veikiančio asmens, išskyrus Vežėją, jo darbuotojus, agentus arba Subrangovus, neteisėtų veiksmų ar aplaidumo;
 - (B) Instrukcijų vykdymo, kurias davė teisę duoti nurodymus turintis asmuo;
 - (C) Prekių netinkamos ar nepakankamos pakuotės, jeigu Prekių, dėl jų savybių, kiekis gali sumažėti arba jos gali būti sugadintos, kai yra gabenamos nesupakuotos arba netinkamai supakuotos;
 - (D) Prekių tvarkymo, krovimo, sudėjimo arba iškrovimo, kai šiuos veiksmus atliko Užsakovas ar Užsakovo vardu veikiantis asmuo;
 - (E) Prekių defekto;
 - (F) Nepakankamo arba netinkamo žymėjimo ant Prekių, pakuočių ar krovinio vienetų;
 - (G) bet kokio pobūdžio streikų, lokautų, darbo sustabdymo arba apribojimo, nepaisant to, ar jie yra daliniai, ar visuotiniai;
 - (H) Laivo navigacijos arba valdymo klaidų, aplaidumo arba pareigų nevykdymo tuo metu, kai Krovinytis gabenamas jūra;
 - (I) gaisro, nebent gaisras kilo dėl Vežėjo kaltės arba dėl to, kad Vežėjas deramai nepatikrino laivo tinkamumo plaukinti, neap rūpino reikiama įgula ir įranga, neužtikrino, kad laivas galėtų saugiai sutalpinti ir pervežti krovinį bei išsaugoti Prekes; Užsakovui tenka pareiga įrodyti šias aplinkybes;
 - (J) branduolinės avarijos;
 - (K) bet kokios kitos priežasties arba įvykio, kurio ar kurio pasekmių Vežėjas negalėjo išvengti būdamas pakankamai atsargus.
 - (ii) Vežėjas turi pareigą įrodyti 6 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje išvardytą vieną ar kelių aplinkybių egzistavimą. Kai Vežėjas konkrečiu atveju nustato, kad nuostolis arba žala įvyko dėl vienos ar kelių iš 6 straipsnio 2 dalies (c) punkto (i) papunktyje išvardytų aplinkybių, preziumuojama, kad žalos atsiradimo priežastis buvo būtent ta. Tačiau ieškovas turi teisę įrodinėti, kad visą nuostolį arba žalą arba jų dalį sukėlė ne viena ar kelios nurodytos priežastys ar įvykiai.
 - (iii) Kai nuostolį arba žalą iš dalies sukėlė viena iš 6 straipsnio 2 dalies (c) punkto (i) papunktyje išvardytų priežasčių, Vežėjas bus atsakingas tik tiek, kiek kita priežastis prisidėjo prie žalos ar nuostolio atsiradimo.
- (d) Kompensacija ir atsakomybės apribojimas

- (i) Remiantis šiame konosamente nustatyta Vežėjo teise apriboti savo atsakomybę, Vežėjo atsakomybė apskaičiuojama pagal Prekių vertę toje vietoje ir tuo metu, kur ir kada jos buvo paimtos pervežti.
 - (ii) Kai Krovinio pervežimui privalomai taikomos Hagos taisyklės, Hagos-Visbio taisyklės arba kitos taisyklės, Vežėjo atsakomybė jokių atveju negali būti didesnė už galiojančiose taisyklėse nurodytą sumą.
 - (iii) Visais kitais atvejais kompensacija neviršija atsakomybės apribojimo iki 2 SDR (*TVF specialioji skolinimosi teisė*) už kilogramą prarastų, sugadintų ar ieškinio objektu esančių Prekių bendrojo svorio.
- (e) Senatis
- (i) Tais atvejais, kai Krovinio pervežimui privalomai taikomos Hagos taisyklės, Hagos-Visbio taisyklės arba kitos taisyklės, laikotarpis, per kurį reikia pareikšti ieškinius, nustatomas pagal taikomas taisykles.
 - (ii) Visais kitais atvejais, jeigu ieškinys nepareiškiamas per devynis mėnesius nuo Prekių pristatymo dienos ar tos dienos, kada jos turėjo būti pristatytos, Vežėjas atleidžiamas nuo bet kokios atsakomybės.

6.3 ATSAKOMYBĖ TAIKOMA VEŽIMO JAV IR VEŽIMO NE JAV ATVEJAI

- (a) Vežėjo atsakomybė jokiais atvejais negali būti didesnė už faktinį ieškinį pateikusio Asmens patirtą nuostolį.
- (b) Proporcingai vertei: deklaruota Pakuotės arba transportavimo vieneto vertė.

Vežėjo atsakomybė gali būti padidinta Užsakovui raštu deklaravus Prekių vertę, kai Prekės perduodamos Vežėjui pervežimui, ši didesnė Prekių vertė įrašoma konosamento pirmajame lape tam skirtame lauke ir sumokamas papildomas frachtas, jei Vežėjas to reikalauja. Tokiu atveju, jeigu Prekių faktinė vertė yra didesnė už deklaruotąją vertę, toji vertė vis tiek laikoma deklaruota verte, o Vežėjo atsakomybė, jei tokia yra, nebus didesnė už deklaruotąją vertę, o dalinis nuostolis arba žala bus skaičiuojama proporcingai deklaruotai vertei.
- (c) Vėlavimas, netiesioginiai nuostoliai

Jei šiose bendrosiose sąlygose nėra nurodyta kitaip, Vežėjas neįsipareigoja, kad Prekės atvyks į kurią nors vietą kuriuo nors konkrečiu laiku, ir jokiais aplinkybėmis nėra atsakingas už tiesioginius arba netiesioginius nuostolius arba žalą, atsiradusią dėl vėlavimo ar kitų priežasčių. Nepažeidžiant pirmiau išdėstytų nuostatų, jeigu nustatoma, kad vėlavimas įvyko dėl Vežėjo kaltės, jo atsakomybė apsiriboja Frachto dydžiu atitinkamame gabenimo etape.
- (d) Pranešimas apie nuostolius arba žalą

Jeigu Vežėjui ar jo atstovui Pristatymo vietoje prieš perduodant Prekes arba Prekių perdavimo asmeniui, pagal vežimo sutartį turinčiam teisę jas priimti, metu raštu nepranešama apie prekių netekimą ar sugadinimą, nurodant bendrą tokio netekimo ar sugadinimo pobūdį, arba jei netekimas ar sugadinimas netampa akivaizdūs per tris dienas, toks perdavimas yra *prima facie* įrodymas, kad vežėjas pristatė konosamente nurodytas prekes.
- (e) Šiame konosamente nustatyti gynybos būdai ir atsakomybės ribojimas taikomi visiems Vežėjui iškeltiems ieškiniams dėl sutarties sąlygų, prekių sulaikymo, civilinės teisės pažeidimo, aiškių ar menamų garantijų pažeidimo ar kitokiems.
- (f) Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui nuostolius, kylančius pagal ieškinį ar kitokiu pagrindu (įskaitant ir iš to kylančias išlaidas), susijusius su Prekių

pervežimu tiek, kiek toks ieškinys ar atsakomybė taikymas kitu pagrindu viršija Vežėjo atsakomybę pagal šį konosamentą.

7. UŽSAKOVO GARANTIJOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

- 7.1 Kiekvienas Asmuo, apibrėžiamas kaip Užsakovas, solidariai atsako Vežėjui pagal visus Užsakovo įsipareigojimus, pareigas ir atsakomybę pagal šį konosamentą ar susijusius su šiuo konosamentu, ir turi apmokėti Frachtą be atskaitymų arba įskaitymų.
- 7.2 Užsakovas garantuoja, kad pagal šį konosamentą jis yra Asmuo arba yra įgaliotas agentas Asmens, turinčio nuosavybės teisę į Prekes ir šį konosamentą, arba yra Asmuo dabar turintis arba ateityje turėsiantis teisę į Prekes ir šį konosamentą.
- 7.3 Prekių aprašymą ir detalią informaciją, nurodytus Konosamento pirmajame lape pateikė Užsakovas. Užsakovas garantuoja Vežėjui, kad aprašymas ir detali informacija, įskaitant, svorį, turinį, dydį, kiekį, kokybę, būklę, ženklus, skaičius ir vertę, bet tuo neapsiribojant, yra teisingi.
- 7.4 Užsakovas laikosi visų galiojančių muitinės, uosto ir kitų institucijų teisės aktų, reglamentų ir reikalavimų (įskaitant, bet neapsiribojant, susijusių su kovos su terorizmu priemonėmis, priimtų iki Krovinio pervežimo arba jį gabenant), sumokės visus muitus, mokesčius, baudas, rinkliavas, padengs išlaidas ir atlygins nuostolius (įskaitant frachtą už bet kokią papildomą Krovinio pervežimą), su tuo susijusius arba patirtus dėl neteisėto, neteisingo arba nepakankamo Prekių ženklinimo, žymėjimo skaičiais arba adresavimo.
- 7.5 Užsakovas įsipareigoja supakuoti Prekes laikydamasis visų taikytinų įstatymų, reglamentų ir reikalavimų bei pagal Prekių pobūdį taip, kad jos atlaikytų įprastinę Krovinio pervežimo metu kylančią riziką. Užsakovas prisiima atsakomybę už praradimą, žalą arba sugadinimą, atsiradusius dėl netinkamos arba nepakankamos pakuotės arba dėl netinkamo Prekių sukrovimo į Konteinerius, kai Prekes sukrauna Užsakovas arba kitas Užsakovo vardu veikiantis asmuo, arba dėl Konteinerių defekto arba netinkamumo, kai jie buvo pateikti Užsakovo, ir įsipareigoja padengti su tuo susijusias papildomas Vežėjo išlaidas.
- 7.6 Riziką už visus Konteinerius, perduotus Užsakovui prekių supakavimui, išpakavimui ar kitais tikslais, prisiima Užsakovas tol, kol jie tinkamai perduodami Vežėjui Vežėjo nurodytu laiku ir nurodytoje vietoje. Jeigu Užsakovas nepristato Konteinerio Vežėjo nurodytu laiku ir nurodytoje vietoje, Užsakovas sumoka Vežėjo taikomus prastovos ir sulaikymo mokesčius. Užsakovas privalo grąžinti tuščią išvalytą Konteinerį į Vežėjo, jo darbuotojų ar agentų nurodytą vietą. Užsakovas padengia dėl to atsiradusias išlaidas ar nuostolius. Užsakovas taip pat atsako už nuostolius ir (arba) žalą Konteineriui, bei įsipareigojimus, atsiradusius dėl Konteinerio, kilusius tuo metu, kai Konteineris buvo saugomas ir (arba) valdomas Užsakovo.
- 7.7 Užsakovas atsako už Užsakovo arba jo vardu veikiančio, arba jam pavaldaus asmens sukeltus nuostolius, padarytą žalą, užteršimą, sulaikymą arba prastovą kilusius prieš, per arba po Vežėjo arba Subrangovo (ne Užsakovo) turto (įskaitant, bet neapsiribojant, Konteinerių) pervežimą.
- 7.8 Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui nuostolius, žalą, su ieškiniais susijusias arba kitokiu pagrindu kylančias išlaidas, atsiradusias dėl šio 7 straipsnio nuostatų pažeidimo ar kitos su Prekėmis susijusios priežasties, už kurią Vežėjas nėra atsakingas.

8. PAVOJINGOS PREKĖS

- 8.1 Vežėjui gabenti neturi būti perduotos jokios Prekės, kurios gali būti arba yra pavojingos (įskaitant, bet neapsiribojant, įtrauktas į pavojingų medžiagų sąrašą), degios, kurios gali padaryti žalą turtui arba Asmeniui (įskaitant radioaktyvias medžiagas), yra nuodingos:
- (a) be aiškaus Vežėjo rašytinio sutikimo; ir
 - (b) tik pagal visus galiojančius įstatymus, reglamentus ir (arba) reikalavimus ant Konteinerio ir (arba) kitos talpos, kurioje Prekės bus gabenamos, ir (arba) ant pačių Prekių aiškiai pažymėjus Prekių tipą ar pobūdį.
- 8.2 Jeigu Užsakovas nepateikia tokios informacijos ir Vežėjui nėra žinoma apie Prekių pavojingumą ir būtinas atsargumo priemonės, ir jeigu nustatoma, kad Prekės gali kelti pavojų žmonių gyvybei arba turtui, jos bet kuriuo metu be jokios kompensacijos gali būti iškrautos, sunaikintos arba nukenksmintos, kaip tai bus būtina pagal susidariusias aplinkybes, o Užsakovas atsako už visus nuostolius, žalą, vėlavimą ar krovinio gabenimo išlaidas. Užsakovas turi pareigą įrodyti, kad Vežėjas žinojo apie vežamų Prekių pavojingumą.
- 8.3 Užsakovas turi laikytis visų pagal nacionalinę teisę arba tarptautines konvencijas privalomų taisyklių, taikomų pavojingų krovinių vežimui. Jeigu Prekės, apie kurių pavojingumą Vežėjas žinojo, vežimo metu ima kelti pavojų laivui arba kroviniui, Vežėjas gali jas iškrauti bet kurioje vietoje, sunaikinti arba nukenksminti be jokios Vežėjui kylančios atsakomybės, išskyrus bendrąją avariją, jeigu taip atsitinka.
- 8.4 Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui nuostolius, žalą, su ieškiniais susijusias arba kitokiu pagrindu kylančias išlaidas, atsiradusias dėl šio 8 straipsnio nuostatų pažeidimo ar kitos su Prekėmis susijusios priežasties, už kurią Vežėjas nėra atsakingas.

9. KONTEINERIAI

- 9.1 Vežėjas gali konsoliduoti Prekes Konteineriuose arba ant jų, o taip pat su kitiems Asmenims priklausančiomis prekėmis.
- 9.2 Šis konosamentas reglamentuoja Vežėjo atsakomybę dėl arba susijusią su Konteinerio pristatymu Užsakovui, jei Konteineris pristatomas iki arba po to, kai Vežėjas gauna Prekes arba pristato jas Užsakovui.
- 9.3 Jeigu Konteineris buvo konsoliduotas Užsakovo arba jo vardu, Vežėjas neatsako už Prekių praradimą arba sugadinimą:
- (a) atsiradusį dėl Konteinerio pakrovimo būdo;
 - (b) atsiradusį dėl to, kad naudotas Konteineris buvo netinkamas Prekėms gabenti;
 - (c) atsiradusį dėl to, kad Konteineris buvo netinkamas arba su defektais, su sąlyga, kad tuo atveju, jei Konteineris buvo pristatytas Vežėjo arba jo vardu, šis (iii) papunktis galioja tik tuo atveju, jeigu Konteinerio netinkamumas arba defektai buvo akivaizdūs Užsakovui deramai apžiūrint Konteinerį prieš Prekių sukrovimą į Konteinerį arba jas kraunant;
 - (d) jeigu Konteineris nebuvo užplombuotas pradedant Vežimą, išskyrus tuos atvejus, kai Vežėjas sutiko pats užplombuoti Konteinerį.
- 9.4 Jeigu Vežėjas gavo nurodymus pristatyti Konteinerį, nesant Vežėjo priimto rašytinio prašymo dėl konkretaus Konteinerio tipo arba kokybės, Vežėjas neprivalo pristatyti Konteinerio su konkrečiomis specifikacijomis.
- 9.5 Į uždarus konteinerius, kitokius nei atviros platformos arba paletės, Vežėjo arba Užsakovo sukrautos Prekės gali būti vežamos ant denio, atvirame sunkvežimyje,

atviroje priekaboje, atvirame geležinkelio vagone atskirai neinformavus apie tai Užsakovo. Tokioms Prekėms, vežamoms minėtais būdais arba ne, taikomos bendrosios avarijos nuostatos ir jos patenka į „Prekių“ sąvoką pagal Hagos taisykles ir Hagos-Visbio taisykles.

- 9.6 6 straipsnio nuostatos taip pat galioja vilkikams, pervežamoms talpykloms, atviroms platformoms ir paletėms, kurias užpildė arba pakrovė ne Vežėjas.
- 9.7 Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui nuostolius, žalą, su ieškiniais susijusias arba kitokiu pagrindu kylančias išlaidas, atsiradusias dėl šio 9 straipsnio nuostatų pažeidimo ar dėl kitų su Prekėmis susijusių nuo Vežėjo nepriklausančių priežasčių.

10. KONTROLIUOJAMOS TEMPERATŪROS KROVINYS

- 10.1 Užsakovas įsipareigoja neperduoti Vežimui Prekių, kurių temperatūrą reikia kontroliuoti, raštu neįspėjęs (užpildydamas laukelį šio konosamento pirmajame lape, jei konosamentą pildė Užsakovas arba jo vardu veikiantis Asmuo) apie prekių pobūdį ir būtinos palaikyti temperatūros ribas, o jeigu Užsakovas ar Užsakovo vardu veikiantis asmuo konsoliduoja kontroliuojamos temperatūros Konteinerį, Užsakovas įsipareigoja užtikrinti, kad Konteineris iš anksto bus tinkamai atvėsintas, kad Prekės bus tinkamai konsoliduotos Konteineryje ir kad Užsakovas tinkamai nustatys termostatinis valdiklius, prieš perduodamas Prekes Vežėjui.
- 10.2 Jeigu nesilaikoma pirmiau išvardytų reikalavimų, Vežėjas neatsako už Prekių praradimą ar sugadinimą, o Užsakovas atlygina dėl tokio reikalavimų nesilaikymo Vežėjo patirtus nuostolius.
- 10.3 Vežėjas neatsako už Prekių praradimą ar sugadinimą dėl temperatūros valdymo mechanizmų, įrenginių, Konteinerio izoliacijos defektų, išsiderinimo, gedimo, neveikimo, su sąlyga, kad iki Vežimo pradžios Vežėjas atliko visus būtinus veiksmus, kad šaldomas Konteineris būtų tinkamas Prekėms vežti.
- 10.4 Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui nuostolius, žalą, su ieškiniais susijusias arba kitokiu pagrindu kylančias išlaidas, atsiradusias dėl šio 10 straipsnio nuostatų pažeidimo ar dėl kitų su Prekėmis susijusių nuo Vežėjo nepriklausančių priežasčių.

11. PREKIŲ PATIKRINIMAS

- 11.1 Vežėjas arba jo įgaliotas Asmuo turi teisę, bet ne pareigą, bet kada atidaryti ir (arba) apžiūrėti bet kurį Konteinerį arba pakuotę ir patikrinti jos turinį.
- 11.2 Jei bet kuriuo metu paaiškėja, kad Prekių arba jų dalies negalima saugiai ir tinkamai vežti, vežti toliau nepatiriant papildomų išlaidų arba reikia imtis priemonių dėl Konteinerio arba Prekių, Vežėjas gali nepranešęs Užsakovui (tik veikdamas kaip jo agentas) imtis reikiamų priemonių ir (arba) turėti papildomų išlaidų toliau vykdydamas vežimą, ir (arba) parduoti arba perleisti Prekes kitų asmenų dispozicijon, ir (arba) nutraukti Vežimą, ir (arba) palikti Prekes saugojimui krante arba jūroje uždengtoje arba atviroje vietoje, savo nuožiūra priimdamas tinkamiausią sprendimą, o Prekes pardavus, perdavus disponuoti, palikus saugoti arba nutraukus vežimą laikoma, kad Prekės buvo tinkamai pristatytos pagal šį konosamentą. Užsakovas atlygina pagrįstas papildomas Vežėjo dėl to patirtas išlaidas.
- 11.3 Naudodamasis šiame straipsnyje nustatyta pasirinkimo laisve, Vežėjas neprivalo imtis konkrečių priemonių ir neatsako už nuostolius, vėlavimą ar kitokią žalą, atsiradusią dėl to, kad jis atliko kokius nors veiksmus arba jų neatliko.

12. GABENIMO BŪDAI IR MARŠRUTAS

12.1 Vežėjas, nepranešęs Užsakovui, bet kada gali:

- (a) naudoti bet kokį gabenimo arba sandėliavimo būdą;
- (b) pakrauti ir vežti Prekes bet koku Laivu, nurodytu arba nenurodytu konosamento pirmajame lape;
- (c) perkelti Prekes iš vienos transporto priemonės į kitą, įskaitant perkrovimą arba vežimą kitu nei šio konosamento pirmajame lape nurodytu Laivu arba bet kurios rūšies transportu netgi tuo atveju, jei prekių perkrovimas ar ekspedijavimas nėra aptartas ar numatytas šiose sąlygose;
- (d) bet kurioje vietoje išpakuoti ir išimti Prekes iš Konteinerio ir išsiųsti jas kitu būdu;
- (e) vežti savo nuožiūra pasirinktu greičiu ir maršrutu (nebūtinai arčiausiu, tiesiausiu, įprastu ar reklamuojamu maršrutu) ir vykti į bet kurią vietą vieną ar daugiau kartų ar jose sustoti pagal poreikį;
- (f) pakrauti ar iškrauti Prekes iš bet kokios transporto priemonės bet kurioje vietoje (nepriklausomai nuo to, ar ta vieta yra šio konosamento pirmajame lape nurodytas Pakrovimo uostas arba Iškrovimo uostas);
- (g) laikytis nurodymų ir rekomendacijų bet kurios vyriausybės, valdžios institucijos, asmens ar įstaigos, veikiančios tos vyriausybės ar valdžios institucijos vardu, arba pagal Vežėjo naudojamos transporto priemonės draudimo sąlygas turinčios teisę duoti nurodymus ir instrukcijas;
- (h) leisti Laivui plaukti su locmanais ar be jų, vilkti arba būti velkamam arba pastatyti laivą su kroviniu ar be jo į sausąjį doką;
- (i) leisti Laivui gabenti galvijus, visų rūšių pavojingas ir nepavojingas Prekes, kontrabandą, sprogmenis, ginklus ir karines prekes, plaukti su ginkluote ar be jos.

12.2 Vežėjas gali remtis 12 straipsnio 1 dalyje išvardytomis laivėmis bet koku tikslu, susijusiu arba nesusijusiu su Prekių vežimu, įskaitant, bet neapsiribojant, prekių pakrovimą ir iškrovimą, bunkerio pildymą, remontą, prietaisų reguliavimą, vilkimą, plaukimą su locmanais ar be jų, pastatymą į sausąjį doką, bet kokių Asmenų įlaipinimą ar išlaipinimą, įskaitant, bet neapsiribojant, laivą valdančius, prižiūrinčius ir patarnaujančius Asmenis. Visi pagal 12 straipsnio 1 dalies nuostatas atliekami veiksmai ar bet koks dėl to kylantis vėlavimas yra laikomi atitinkančiais Vežimo sutarties sąlygas ir nelaikomi sutarties sąlygų pažeidimu.

13. KROVINYS ANT DENIO

13.1 Jeigu šio konosamento pirmajame lape nėra aiškiai nurodyta, kad Prekės turi būti vežamos triume, Prekės (esančios konteineriuose arba ne) gali būti kraunamos ant denio arba į triumą, neinformuojant apie tai Užsakovo, o prekių sukrovimas ant denio nelaikomas sutarties sąlygų pažeidimu.

13.2 Jei Prekės vežamos ant denio, Vežėjas neprivalo konosamente įrašyti, pažymėti arba uždėti spaudą, kad prekės vežamos ant denio. Tokioms Prekėms, vežamoms ant denio arba triume, galioja bendrosios avarijos nuostatos ir, pagal 13 straipsnio 3 dalį, tokios Prekės patenka į „Prekių“ sąvoką pagal Hagos taisykles ar be kokį teisės aktą, pagal kurį Hagos taisyklės, COGSA arba Hagos-Visbio taisyklės yra privalomai taikomos šiam konosamentui.

13.3 Vežėjas neatsako už faktiškai ant denio vežamų Prekių praradimą ar sugadinimą jūroje arba vidaus vandenyse, nepriklausomai nuo to, ar tai įvyko dėl netinkamumo

plaukioti, aplaidumo ar kitos priežasties, jeigu šio konosamento pirmajame lape pažymėta, kad Prekės turi būti vežamos ant denio.

14. PREKIŲ PAĖMIMAS IR PRISTATYMAS

- 14.1 Jeigu Prekių paėmimas arba pristatymas vykdomas Užsakovo patalpose, Prekių paėmimo ir pristatymo vieta laikoma įprastinė Prekių pakrovimo ir iškrovimo į transporto priemonės vieta, ir:
- (a) Vežėjas neprivalo pasirūpinti įrengimais, elektros įtampa ar darbo jėga, kurios gali reikėti pakraunant ir iškraunant Prekes tose patalpose. Tuo savo rizika ir lėšomis pasirūpina Užsakovas.
 - (b) Vežėjo pagalba pakraunant ir iškraunant prekes teikiama Užsakovui prisiimant riziką dėl Prekių praradimo ar sugadinimo arba Asmenų sužalojimo.
- 14.2 Jeigu prekių Vežimui bet kada ir bet koku būdu (prasidėjus Vežimui arba ne) iškyla kokios nors kliūtys, grėsmė, vėlavimas, sunkumai ar bet kokio pobūdžio trukdžiai (įskaitant Prekių būklę), Vežėjas gali:
- (a) nepranešęs Užsakovui nutraukti Prekių vežimą ir tuo atveju, kai protingai įmanoma, perduoti Prekes ar jų dalį Užsakovo dispozicijon toje vietoje, kurioje, Vežėjo manymu, yra saugu ir patogų, nepaisant dėl to mokėtinų rinkliavų ar kitokių išlaidų. Jei Prekes ar jų dalį galima iškelti į krantą be papildomo delsimo ir tam naudojami Užsakovo neužsakyti laivai, Prekės (ar jų dalis) pagal šį straipsnį nelaikomos iškrautomis tol, kol jos nėra iškrautos iš tokio laivo. Jas iškrovus iš laivo laikoma, kad Prekės yra pristatytos, o Vežėjui atsakomybė už prekes nebetaikoma;
 - (b) nepažeidžiant Vežėjo teisės nutraukti Vežimą pagal 14 straipsnio 2 dalies (a) punktą, tęsti Vežimą;
 - (c) bet koku atveju Vežėjas turi teisę gauti visą Frachtą už Vežimui perduotas Prekes, o Užsakovas sumoka visus dėl aukščiau aprašytų aplinkybių atsiradusius mokesčius.
- 14.3 Vežėjui atsakomybė už Prekes nebetaikoma pristačius ar kitaip perdavus Prekes pagal bet kokios vyriausybės ar valdžios institucijos arba jų vardu veikiančio ar tariamai veikiančio Asmens nurodymus ar rekomendacijas. Tai laikoma tinkamu prekių pristatymu Užsakovui.
- 14.4 Šalys, kurias reikia informuoti apie Prekių atvykimą, čia yra paminėtos tik Vežėjo informavimo tikslu ir už jų neinformavimą Vežėjui netaikoma jokia atsakomybė, o Užsakovas neatleidžiamas nuo savo įsipareigojimų vykdymo.
- 14.5 Jei Užsakovas nepasiima pristatytų Prekių ar jų dalies tuo metu ir toje vietoje, kur jas turi pasiimti iš Vežėjo, Vežėjas turi teisę, nepažeisdamas kitų savo teisių, nepranešęs Užsakovui išimti iš Konteinerio Prekes ar jų dalį, jeigu tai Konsoliduotas krovinys, ir palikti saugoti Prekes ar jų dalį krante, jūroje, uždengtas arba atvirai Užsakovo rizika ir sąskaita, o tokio saugojimo kainą (jeigu ją sumokėjo Vežėjas arba Vežėjo subrangovas arba agentas) Užsakovas turi sumokėti Vežėjui, pastarajam pareikalavus. Toks saugojimas laikomas tinkamu pristatymu, po kurio Vežėjui atsakomybė už Prekes nebetaikoma.

15. ABIPUSĖ ATSAKOMYBĖ DĖL LAIVŲ SUSIDŪRIMO

- 15.1. Naujausia Baltijos ir Tarptautinės Jūrų Tarybos (BIMCO) Abipusės atsakomybės dėl laivų susidūrimo nuostatos redakcija yra įtraukta į šias sąlygas ir taikoma šalių reikalavimu.
16. BENDROJI AVARIJA
- 16.1 Bendrosios avarijos klausimas sprendžiamas bet kurioje vietoje Vežėjo nuožiūra, vadovaujantis 1994 metų Jorko - Antverpeno taisyklėmis, nepriklausomai nuo to, ar Prekės vežamos ant denio, ar triume. BIMCO patvirtinta *New Jason* nuostata yra įtraukta į šias sąlygas ir taikoma šalių reikalavimu.
- 16.2 Nepaisant 16 straipsnio 1 dalies nuostatų, Užsakovas įsipareigoja atlyginti Vežėjui žalą, kylančią iš bet kokių su bendrąja avarija susijusių ieškinų ir, Vežėjui pareikalavus, turi pateikti garantiją.
- 16.3 Tokia garantija, įskaitant piniginių užstatą pagal Prekių vertę ir tikėtinas gelbėjimo bei specialiąsias išlaidas, Vežėjui pareikalavus, turi būti pateikta iki Prekių pristatymo.
- 16.4 Vežėjas neprivalo imtis priemonių dėl Užsakovo mokėtinų bendrosios avarijos draudimo įmokų surinkimo.
17. FRACHTAS
- 17.1 Laikoma, kad Frachtas yra mokėtinas ir turi būti sumokėtas Vežėjui priėmus Prekes ir jokiais atvejais nėra gražinamas.
- 17.2 Užsakovas turi atkreipti dėmesį į išlygas dėl Frachto valiutos, valiutų kursų, devalvacijos ir kitų su Frachto atitinkama valiuta mokėjimu susijusių neapibrėžtumų. Jeigu devalvacijos išlygų nėra, arba jeigu jos nėra taikomos, tuo atveju, kai nurodyta Frachto valiutos vertė nukrinta arba pakyla laikotarpiu nuo to dienos, kada buvo sudaryta Frachto sutartis iki Frachto mokėjimo dienos, Frachtas automatiškai iš karto perskaičiuojamas proporcingai minėtos valiutos vertės nukritimui arba pakilimui. Frachtas mokamas konosamente nurodyta valiuta arba kita Vežėjo nurodyta valiuta.
- 17.3 Frachtas apskaičiuojamas pagal Užsakovo arba jo vardu pateiktus Prekių duomenis. Vežėjas turi teisę gauti Prekių sąskaitą ar jos patvirtintą kopiją ir pagal ją patikrinti, pakartotinai pasverti, pamatuoti ir įvertinti Prekes. Jeigu Vežėjas nustato, kad pateikti prekių duomenys yra neteisingi, nepažeidžiant Vežėjo teisių, numatytų 11 straipsnyje, susitariama, kad bus mokama suma, penkis kartus didesnė už skirtumą tarp teisingo Frachto ir paskaičiuoto Frachto arba dviguba teisingo Frachto suma atėmus paskaičiuoto Frachto sumą, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių dviejų sumų yra mažesnė. Ji turi būti sumokėta Vežėjui kaip netesybos, nepriklausomai nuo šiame konosamente nurodyto mokėtino Frachto.
- 17.4 Visa Frachto suma sumokamas be įskaitymų, priešpriešinių reikalavimų, atskaitymų arba atidėjimų.
- 17.5 Nepriklausomai nuo to, ar Vežėjas sutinka priimti Frachto ir kitų išlaidų apmokėjimą už krovinio pervežimą pagal šį konosamentą iš kito Asmens, Užsakovas atsako už tai, kad šios sumos būtų sumokėtos.
- 17.6 Visus su Prekėmis susijusius maito ir kitus mokesčius, rinkliavas ir kitas išlaidas sumoka Užsakovas.
- 17.7 Užsakovas atlygina Vežėjui visas nenumatytas ar padidėjusias išlaidas, atsiradusias dėl karo, karinių veiksmų, epidemijų, streikų, vyriausybės nurodymų ir nenugalimos jėgos aplinkybių.

18. TURTO SULAIKymo TEISĖ

- 18.1 Vežėjas turi teisę sulaikyti Prekes ir su jomis susijusius dokumentus, tokiu būdu užtikrindamas Vežėjui pagal šį konosamentą mokėtinų sumų bei bet kuriam asmeniui su bendrąja avarija susijusių mokėtinų sumų sumokėjimą.
- 18.2 Vežėjas taip pat turi teisę sulaikyti Prekes ir su jomis susijusius dokumentus, tokiu būdu užtikrindamas Užsakovo Vežėjui pagal bet kurią kitą sutartį mokėtinų sumų sumokėjimą.
- 18.3 Vežėjas gali pasinaudoti turto sulaikymo teise bet kuriuo metu bet kurioje vietoje savo nuožiūra, nepriklausomai nuo to, ar Vežimas baigtas, ar ne. Bet koku atveju turto sulaikymo teisė (a) išlieka po Prekių pristatymo; ir (b) taikoma mokėtinų ir nesumokėtų sumų išieškojimo išlaidų atžvilgiu.
- 18.4 Įgyvendindamas turto sulaikymo teisę, Vežėjas minėtas Prekes ir dokumentus gali parduoti viešame aukcione ar pagal privačią sutartį arba kitaip jais disponuoti Užsakovo sąskaita ir Užsakovo vardu be atsakomybės prieš Užsakovą su sąlyga, kad prieš pardavimą ar kitokį disponavimą Vežėjas ėmėsi visų pagrįstų priemonių informuoti jūrinio važtaraščio pirmajame lape nurodytus krovinio siuntėją ir krovinio gavėją bei visas už pardavimą ar kitokį disponavimą gautas sumas, viršijančias mokėtinas sumas ir pardavimo ar disponavimo išlaidas, Vežėjas grąžins Užsakovui.

19. SUTARTIES PAKEITIMAS

- 19.1. Joks Vežėjo darbuotojas arba agentas neturi teisės atsisakyti arba pakeisti kurios nors iš šių bendrųjų sąlygų, išskyrus atvejus, kai toks atsisakymas arba pakeitimas atliekamas raštu ir yra patvirtintas Vežėjo vadovo ar kito asmens, turinčio teisę Vežėjo vardu patvirtinti tokį sąlygų atsisakymą arba pakeitimą.

20. DALINIS NEGALIOJIMAS

- 20.1. Jei bet kuris teismas, arbitražas, valdžios arba savivaldos institucija laiko kurią nors šio konosamento nuostatą negaliojančia arba neįgyvendinama, tai nedaro viso konosamento negaliojančiu. Likusios nuostatos lieka galioti, o šis Užsakovo ir Vežėjo susitarimą patvirtinantis konosamentas vykdomas taip, lyg negaliojančios nuostatos jame nebūtų.

21. JURISDIKCIJA IR TEISĖ

- 21.1 Vežimo JAV atveju, šiam konosamentui taikoma Jungtinių Amerikos Valstijų teisė, o išskirtinę ginčų sprendimo jurisdikciją turi JAV Niujorko Pietų apygardos federalinis teismas.
- 21.2 Vežimo ne JAV atveju, ginčus, kylančius iš šio konosamento sprendžia Honkongo teismai pagal Honkongo įstatymus. Kiti tesimai negali nagrinėti ginčų, kylančių iš šio konosamento, nebent abi šalys aiškiai susitartų dėl teismo arba arbitražo teismo ir taikytinos teisės pasirinkimo.